

Vaticà Rellu històric

Les divisions del futur conclave

El combat entre les faccions ja està en marxa

El conclave que començarà a mitjans de març estarà integrat per 117 cardenals que pertanyen a les diverses faccions de l'Església. De les negociacions i aliances entre elles en sortirà el futur papa.

BORJA VILALLONGA

ROMA. L'Església catòlica ha encaixat la renúncia del papa Benet XVI amb importants reptes per abordar. I no poques amenaces. El conclave que haurà d'eleger el pròxim vicari de Crist i líder espiritual de tots els catòlics del món, i que ahir es va saber que començarà abans del 15 de març, no estarà exempt d'aquestes amenaces. Totes les faccions i divisions que afecten l'Església estaran representades en els 117 cardenals del col·legi cardenalici amb dret a elegir i a ser elegits papa. L'amenaça de la divisió planarà durant el conclave que començarà entre el 15 i el 20 de març. Quatre grans faccions del catolicisme pugnarán per l'elecció d'un summe pontífex afí. Progressistes, moderats, conservadors i

tradicionalistes provarán de guanyar suports per als seus candidats. No deixa de ser una dinàmica pròpia dels conclaves que s'han succeït al llarg dels segles XIX i XX. En aquest sentit, el segon del segle XXI no serà gaire diferent.

Benet XVI ha nomenat la majoria de cardenals que participaran al conclave. Tanmateix, això no significa que s'hagi creat un gran grup de cardenals ratzingerians. A banda de nomenar cardenals de les grans seues metropolitanas usualment distingides amb la porpra, Benet XVI ha preferit coneguts en comptes d'afins. Així, antics col·laboradors o prelatos pròxims s'han incorporat als rengles del col·legi cardenalici, nodrint una o altra facció. I no existeix un gran bloc de cardenals ratzingerians partidaris d'una aplicació concisa i ferma de les grans idees rectores de Joseph Ratzinger. Benet XVI no ha sabut o no ha volgut crear un grup de cardenals amb el seu programa ben definit: redreçament doctrinal, reforma litúrgica, reforma curial, reformulació del clergat i evangelització.

Afins
Benet XVI ha nomenat la majoria de cardenals del conclave, que s'avançarà

UN CONCLAVE COMPLICAT
Molts dels 117 cardenals que participaran en el conclave eren a Roma quan Benet XVI va anunciar la seva renúncia.

FRANCO ORIGLIA / GETTY IMAGES

Dominik Duka
69 ANYS
PRAGA

Gianfranco Ravasi
70 ANYS
ROMA

Tarsicio Bertone
78 ANYS
ROMA

Lluís Mtnz. Sistach
74 ANYS
BARCELONA

La debilitada facció progressista té la carta Ravasi

La progressista és possiblement la facció de l'Església que arriba més debilitada al conclave. És el club dels arquebisbes emèrits: Carlos Amigo (Sevilla), Godfried Danneels (Malines-Brussel·les), Roger Michael Mahony (Los Angeles), Severino Poletto (Torí) i Dionigi Tettamanzi (Milà). Només Jorge Mario Bergoglio (Buenos Aires), Dominik Duka (Praga) i José da Cruz Policarpo (Lisboa) són arquebisbes en actiu.

No només són cardenals que freqüen el límit d'edat dels 80 anys -Duka n'és l'excepció-, sinó que alguns estan severament esquitxats pels escàndols de pederàstia en les seves respectives diòcesis, com és el cas de Mahony i Danneels.

El cardenal Christoph Schönborn (Viena) podria formar part d'aquesta facció sense problemes,

però també arriba debilitat al conclave per la complexa situació que viu la seva Església local, en profunda crisi.

La carta que la facció progressista pot jugar al conclave és el cardenal Gianfranco Ravasi, president del Pontifici Consell de la Cultura. Ravasi no és pròpiament un prelat progressista i no ha defensat obertament postures heterodoxes, malgrat la seva associació amb el clarament progressista cardenal Carlo Maria Martini, que va morir l'agost del 2012.

Amb tot, Ravasi s'ha convertit en el candidat del catolicisme progressista. És també el cardenal de la cultura i de la intel·lectualitat catòliques, amb clares tendències progressistes. La seva obertura al diàleg amb el món modern a través de la cultura en la iniciativa de l'Atri dels Gentils ha tingut una acollida ambivalent, però li ha donat una gran visibilitat en el projecte de la nova evangelització.

La facció moderada, el centre decisiu

El gran calaix de sastre del col·legi cardenalici és la facció moderada. La llista dels cardenals electors que nodreixen aquest grup és llarga. Són prelatos caracteritzats per una manera d'actuar cauta. Eviten prendre partit en grans qüestions doctrinals o morals i debats polèmics. La seva prioritat és una certa equidistància entre les faccions progressista i conservadora. Busquen, en suma, un equilibri i el control de tota situació. No es pot dir que tinguin, d'entrada, un candidat clar a la càtedra de sant Pere.

A tall d'exemple, en aquesta llarga llista podem destacar el cardenal Tarsicio Bertone, l'actual mà dreta de Benet XVI a la secretaria d'Estat i focus principal d'algunes de les crítiques més importants en l'escàndol de Vatileaks. La llista de cardenals curials és llarga: Angelo Amato, Giuseppe Betori, João Braz de Aviz, Angelo Comastri, Raffaele Farina, Fernando Filoni, Cláudio

Hummes, Walter Kasper, William Joseph Levada, Manuel Monteiro de Castro, Giovanni Battista Re i Jean-Louis Tauran. També un bon nombre de cardenals en exercici nodreixen aquesta facció: Francisco Robles (Guadalajara, Mèxic), Paolo Romeo (Palerm), Crescenzo Sepe (Nàpols), André Ving-Trois (París) i Donald William Wuerl (Washington). El cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, formaria part d'aquesta facció moderada.

El vot d'aquest grup no és, ni de bon tros, homogeni, i respondrà principalment als interessos personals de cada cardenal. Les aliances que es teixiran s'encaminaran cap a la promoció d'un candidat o un altre, ja sigui conservador, ja sigui el cavall de batalla dels progressistes. Per la composició actual del col·legi cardenalici, pot tenir més tendència a buscar un consens amb el bloc conservador.

ció intensiva. El problema de fons supera el marc de la inexistència a la ratzingeriana del col·legi cardenalici i ateny tot el pontificat de Benet XVI, viscut en un notable aïllament i amb el boicot dels desafectes a les seves reformes. Per consegüent, els grans eixos esmentats del programa del llavors cardenal Ratzinger s'han dut a terme d'una manera erràtica, parcial o amb grans dificultats.

El papa sortint del pròxim conclave tindrà sobre la taula una herència complicada, amb un problema notable a la cúria vaticana i una exigent pastoral de les masses per atendre.

Herència complicada Aïllat, els grans eixos del pontificat de Benet XVI s'han aplicat de manera erràtica

Serà aleshores quan es constatarà si el pontificat de Benet XVI haurà estat una simple transició o l'inici d'una profunda transformació eclesial dins els paràmetres de l'hermenèutica de la continuïtat i la tradicional ortodòxia catòlica. Sigui com sigui, el combat entre les grans faccions de l'Església està servit i Benet XVI, conscient d'aquest fet, ja ho ha anunciat en la que ha estat la seva última homília, el 13 de febrer: cal evitar "els pecats contra la unitat de l'Església, les divisions en el cos de l'Església" i viure amb intensitat "la comunió eclesial, tot superant l'individualisme i la rivalitat". Tot un missatge als cardenals electors.

Raymond Burke
64 ANYS
ROMA

Antonio Cañizares
67 ANYS
ROMA

Angelo Scola
71 ANYS
MILÀ

Antonio M. Rouco Varela
76 ANYS
MADRID

L'enfortida facció tradicionalista

Es tracta d'una facció força desconeguda i que ha estat renovada i enfortida durant el pontificat de Benet XVI: la dels porprats tradicionalistes. Si alguna facció del col·legi cardenalici hagués de recollir i aplicar el programa del pontificat de Benet XVI hauria de ser aquesta. La seva bandera és la tradició de l'Església. Són un grup doctrinalment molt conservador, centrats en una relectura tradicional i restrictiva del Concili Vaticà II i que és visible per la seva adhesió i promoció de la litúrgia tradicional, anterior al Concili Vaticà II.

En realitat, amb tots els matisos possibles, cal dir que Benet XVI tindria una certa tendència a convergir en aquest grup. No hem d'oblidar que va ser justament el cardenal Ratzinger qui, el 1988, va organitzar la Fraternitat Sacerdotal de Sant Pere, una congregació religiosa encarregada de celebrar

missa exclusivament amb els llibres litúrgics preconcliaris.

Els noms dels cardenals d'aquesta llista són pocs. Hi trobem Raymond Burke, Mauro Piacenza i Franc Rode, alts càrrecs vaticans. Concretament, Burke és un prelat molt significat en la defensa de la litúrgia tradicional, preconcliar.

George Pell (Sydney) i Malcolm Ranjith (Colombo) serien juntament amb Philippe Barbarin (Lió) i Jean-Pierre Ricard (Bordeus) els cardenals arquebisbes residencials que més s'identifiquen amb el grup tradicionalista. Així i tot, els dos cardenals francesos no serien d'estricta obediència tradicionalista.

El cardenal Antonio Cañizares, valencià i prefecte de la Congregació pel Culte Diví, ha estat considerat sovint d'aquest grup, tot i que actualment formaria part de la facció conservadora.

Moltes figures ascendents a la facció conservadora

Si hi ha un grup que arriba molt reforçat al conclave és el dels conservadors. Aquesta facció té grans figures ascendents dins el món eclesial i ha sabut buscar alguns punts en comú sota el magisteri de Benet XVI. La llista de prelats és molt notable: Angelo Bagnasco (Gènova), Carlo Caffarra (Bologna), Juan Luis Cipriani (Lima), Daniel DiNardo (Galveston-Houston), Timothy Dolan (Nova York), Péter Erdo (Esztergom-Budapest), Francis George (Chicago), Kurt Koch, Joachim Meisner (Colònia), Kazimierz Nycz (Varsòvia), Velasio de Paolis, Justin Francis Rigali (emèrit de Filadèlfia), Norberto Rivera (Ciutat de Mèxic), Antonio María Rouco (Madrid), Juan Sandoval (emèrit de Guadalajara, Mèxic), Angelo Scola (Milà) i Luis Antonio Tagle (Manila). El cardenal

quebequès Marc Ouellet, prefecte de la Congregació de Bisbes, i el cardenal Seán Patrick O'Malley (Boston) es mourien entre la facció conservadora i moderada.

Es pot observar que entre els cardenals conservadors hi ha un pes important d'arquebisbes amb ministeri pastoral, mentre que el grup moderat està format principalment per alts càrrecs de la cúria vaticana. La facció conservadora hauria de ser la que recollís, en part, els grans eixos del programa del pontificat de Benet XVI.

Caldrà veure fins a quin punt la seva aparent desunió és real en el moment de teixir les obligades aliances entre ells i la facció moderada. És en aquest grup on hi ha moltes probabilitats que aparegui el futur successor papa. En aquest sentit, l'elecció d'un cardenal netament conservador propiciaria la continuïtat del llegat de Benet XVI i confirmaria que el pontificat d'aquest papa no ha estat de transició.